

2010WMC23 bijlage 1

Uitvoeringsplan De Utrechtse Schatkamer 2010 (-2011)

Inleiding

Naar aanleiding van het coalitieakkoord 2007 -2011 is op 23 juni 2008 het beleidskader programma De Utrechtse Schatkamer 2008-2011 vastgesteld door Provinciale Staten (zie bijlage). In dit beleidskader wordt aangegeven jaarlijks een uitvoeringsplan op te stellen inclusief begroting. Dit plan is het eerste uitvoeringsplan. In dit uitvoeringsplan wordt een wijziging/aanscherping in de opzet van het programma doorgevoerd naar aanleiding van de ervaringen in 2009.

Allereerst wordt het programma kort toegelicht op de hoofdlijnen. Vervolgens zijn de resultaten, ontwikkelingen en de evaluatie toegelicht. Tot slot volgen de wijzigingen van het programma uiteengezet in tekst en in een begroting. In het plan wordt een doorkijk gemaakt naar 2011.

Het programma in het kort

In het bijgevoegde beleidskader is een volledige omschrijving van het programma te vinden. Hieronder een herhaling van de doelstellingen en de programmalijnen.

Doelstellingen

In het programma staan de volgende doelstellingen centraal:

Het toegankelijk maken van het cultureel erfgoed.

Het beleefbaar maken van het cultureel erfgoed.

Het bevorderen van innovatie, afstemming en inhoudelijke samenwerking binnen de erfgoedsector.

Het versterken van het cultuur-toeristisch profiel van de provincie.

Programmalijn 1: Sesam Open U!

Om cultureel erfgoed beleefbaar en toegankelijk te maken voor een groter publiek wordt ingezet op het digitaliseren van roerend erfgoed. Samenwerking tussen instellingen en publieksbereik via al aanwezige digitale toegangen c.q. portals zijn leidend bij de projectkeuze. Prioriteit wordt gegeven aan projecten van kleinere archiefdiensten, musea en historische verenigingen.

Programmalijn 2: Kom in de Utrechtse Schatkamer

Deze lijn is gericht op de presentatie en visualisatie van het cultureel erfgoed. Eveneens zijn bij deze programmalijn publieksbereik en samenwerking een belangrijk onderdeel. Daarnaast dienen de presentaties en visualisaties een innovatief karakter te hebben.

Programmalijn 3: Het Schatkameratelier

Om inhoudelijk te sturen op creativiteit en innovatie, is ateliermeester Johannes Mollerus actief bij het Landschap Erfgoed Utrecht. Samen met medewerkers bij het Landschap Erfgoed Utrecht vormt hij het schatkameratelier. Onder andere door netwerkbijeenkomsten brengt hij vraag en aanbod samen. Hij draagt bij aan het ontwikkelen van projecten die passen binnen het provinciale gedachtegoed van de Utrechtse Schatkamer, zoals verwoord in de eerste twee programmalijnen.

Resultaten 2008-2009

In 2008 zijn op basis van het kader een aantal projecten gestart. Eind 2008 is de subsidieregeling vastgesteld. Begin 2009 is een adviescommissie ingesteld met drie deskundige leden die werkzaam

zijn buiten de provincie Utrecht. Tevens hebben in 2009 twee subsidietranches plaatsgevonden. In de bijlagen is een overzicht te vinden van de gehonoreerde projecten.

Ook is medio 2009 de Ateliermeester bij het LEU begonnen. Drie inspiratiebijeenkomsten zijn georganiseerd voor instellingen gericht op cultureel erfgoed en instellingen zijn ondersteund bij het maken van een projectplan dat binnen het programma past.

Verder zijn er vanuit 'van Collectie naar Connectie' een aantal projecten gestart zoals de herinrichting van Museum Flehite in Amersfoort.

Ontwikkelingen binnen de provincie

Binnen de provincie is een aantal beleidsmatige ontwikkelingen gaande. Zo speelt het integraal werken, de optimalisatie van het subsidiesysteem (KEER) en de kerntakendiscussie. Daarnaast is er bij de behandeling van de voorjaarsnota 2009 besloten 5 ton te bezuinigen op het budget van De Utrechtse Schatkamer.

Dit maakt dat er zeer gericht gekeken wordt per onderdeel waar de provincie een toegevoegde rol kan of moet hebben. Daarnaast streeft de provincie naar minder versnipperde uitvoering. Tevens worden bij KEER vragen gesteld over onder andere de effectiviteit en efficiëntie van het subsidiesysteem. Bijvoorbeeld in hoeverre een subsidieregeling de beste manier is om te sturen en hoe deze zo efficiënt ingezet kan worden. Een projectmatige aanpak past in deze ontwikkelingen, bijvoorbeeld samenwerkingsprojecten op het gebied van digitalisering en ontsluiting of projecten die vanuit toeristisch perspectief interessant zijn. Voorbeelden hiervan zijn de digitale ontsluiting van kranten of de vergroting van het publieksbereik van Pyramide van Austerlitz of de ontwikkelingen van Dorestad

Evaluatie

Eind 2009 is het programma intern geëvalueerd naar aanleiding van de geboekte resultaten in 2008 en 2009 en relevante ontwikkelingen binnen de provincie. De adviescommissie, ateliermeester en het programmteam van de Utrechtse Schatkamer hebben hieraan een bijdrage geleverd. Bij de volgende onderdelen is bekeken wat de bevindingen zijn.

Regeling als sturingsinstrument

Een subsidieregeling is niet in alle gevallen de beste methode om de gewenste projecten te realiseren en maximaal doelbereik te sorteren. Bij de keuze voor het wel of niet digitaliseren van het ruime aanbod van cultuurhistorische bronnen zoals kranten en prentenkaarten is de vraag wie dit het beste kan bepalen. Daarnaast dient ook gekeken te worden wat er landelijk en internationaal gebeurt. De aanpak is op de huidige wijze te versnipperd en te weinig efficiënt en effectief. De commissie pleit hierbij voor een meer regisserende en ondersteunende rol van de provincie, bijvoorbeeld via het instellen van een projectgroep (via het schatkameratelier) van experts op het gebied van digitalisering. Zij stellen voor om vanuit een gezamenlijke visie op het gebied van publieksbereik de keuze voor de te digitaliseren bronnen en het ontsluitingsplan te bepalen.

Beoordelingscriteria regeling

De kwaliteit van de aanvragen op de gestelde criteria worden door de adviescommissie als onvoldoende beschouwd. Dit geldt voornamelijk voor de programmalijn 'Sesam open U!' Vanwege de mindere kwaliteit van de inhoud van de projectaanvragen is minder subsidie toegekend dan aan budget beschikbaar was. Vanuit de projectaanvragen blijkt te weinig ambitie tot samenwerken, bijvoorbeeld door aan te haken bij grotere portals of zoekmachines. Daarnaast zijn de projectaanvragen matig vernieuwend in het denken over publieksbereik. De adviescommissie denkt dat dit niet eenvoudig vanuit de instellingen zelf tot stand zal komen en dat voor een kleinere instelling samenwerking van belang is om tot efficiënte en effectieve vernieuwing te komen. De adviescommissie adviseert de provincie om meer te gaan sturen op samenwerking en vernieuwing in het denken over publieksbereik.

Professioneel of vrijwillig

Zowel professionele organisaties als organisaties die door vrijwilligers worden gerund doen aanvragen. Het gevolg hiervan kan zijn dat er verschillen ontstaan in de kwaliteit van de aanvragen. Het wordt belangrijk gevonden om bij het verschil in kwaliteit van de aanvragen rekening te houden met de organisatie die de aanvraag doet. Zo zal er strenger gekeken moeten worden naar professionele instellingen

Relatie Landschap Erfgoed Utrecht (LEU)

Het is niet wenselijk dat het LEU middelen aanvraagt via de regeling. De ateliermeester van het LEU heeft juist de opdracht om te stimuleren dat anderen aanvragen. Als het LEU zelf ook aanvraagt, gaan rollen teveel door elkaar lopen.

Wijzigingen programma

Op basis van bovenstaande is een aantal conclusies getrokken, die gevolgen hebben voor de invulling van de programmalijnen. Zowel accentueren van het provinciaal belang als de evaluatie van de subsidieregeling leiden tot een verandering in aanpak. Het is gewenst om te kiezen voor een verschuiving van sturing door middel van vooral een subsidieregeling naar meer projectmatige sturing. In 2010 en 2011 zal daarom, naast een beperktere subsidieregeling, ook gestuurd worden op een aantal grotere en samenwerkingsprojecten en projecten die specifiek gericht zijn op publieksbereik. Voor de subsidieregeling betekent dit dat er door de verlaging van het budget in plaats van twee subsidietranches per jaar, er slechts één subsidie tranche per jaar is. Daarnaast worden de twee programmalijnen binnen de subsidieregeling dichter bij elkaar gebracht. Hieronder zijn per programmalijn de wijzigingen toegelicht. In de tekst wordt verwezen naar de begroting die onderaan dit stuk is opgenomen met daarin de financiële gevolgen.

Programmalijn 1: Sesam open U!

Specifiek benoemde projecten: Vooral bij kleinere instellingen gericht op digitalisering, zoals archieven en historische verenigingen, zal samenwerking niet eenvoudig tot stand komen. Het is daardoor niet mogelijk om alle projecten, die wel interessant kunnen zijn, via de regeling te laten lopen. Sommige projecten vragen meer regie en ondersteuning. Hiervoor wordt vanuit het schatkameratelier een projectgroep opgericht, met daarin experts op het gebied van digitaliseren en de ontsluiting hiervan voor een groot publiek. Hierbij is een thematische aanpak van belang. In de begroting zijn deze projecten opgenomen onder “Digitaliserings- en ontsluitingsprojecten”.

Regeling: Een aantal projecten heeft geen regie nodig en kunnen zelfstandig met subsidie van de provincie uitgevoerd worden. De regeling zal daarom naast de eigen projecten blijven bestaan, echter met een lager budget (zie begroting). Vanwege de vermindering van het budget wordt het aantal tranches teruggebracht naar eenmaal per jaar, met een vermindering van de uitvoeringskosten. De criteria worden aangescherpt en verruimd om de kwaliteit van de aanvragen te verhogen. Het gebruik van de open standaarden van Digitaal Erfgoed Nederland (DEN) wordt als voorwaarde toegevoegd. Hiermee is ieder gedigitaliseerd stuk open toegankelijk via internet. Binnen de regeling wordt deze programmalijn gekoppeld aan de programmalijn ‘Kom in de Utrechtse Schatkamer’ zodat er voor het publieksbereik meer aansluiting kan ontstaan tussen digitale ontsluiting en verhaallijnen en thema’s in de provincie Utrecht.

Programmalijn 2: Kom in de Utrechtse Schatkamer

Belevingsgerichte projecten: In 2010 en 2011 wordt rechtstreeks gestuurd via grotere belevingsgerichte projecten. Het gaat hierbij onder andere om de Pyramide van Austerlitz, Dorestad en Paviljoen Marickland. Hieronder vallen ook de middelen begroot voor ‘van Collectie naar Connectie’, wat in het beleidskader nog niet was opgenomen.

Regeling: Het deel in de subsidieregeling gericht op de programmalijn ‘Kom in de Utrechtse Schatkamer’ wordt aangepast. Het budget via de regeling voor deze programmalijn gaat omlaag

vanwege de nieuwe projecten. Binnen de regeling wordt deze programmalijn gekoppeld aan de programmalijn 'Sesam open U!' zodat de thema's en de verhaallijnen in de provincie Utrecht meer aan kunnen sluiten bij gedigitaliseerde bronnen.

Programmalijn 3: Het Schatkameratelier

Binnen het Schatkameratelier zijn twee wijzigingen. Ten eerste betreft het monitoren. Vanuit het Schatkameratelier zullen de gehonoreerde projecten gemonitord worden. Deze kennis is bruikbaar voor de (bij)sturing op de lopende projecten en voor de beoordeling van aanvragen van nieuwe projecten. Ook kan deze informatie ingezet worden voor promotie.

Ten tweede wordt vanuit het Schatkameratelier de projectgroep voor de digitaliserings- en ontsluitingsprojecten opgericht.

Tot slot dient vanuit het schatkameratelier de communicatie naar de instellingen en als afgeleide daarvan de burger in nauwe afstemming met de provincie bepaald te worden.

Beslissingsbevoegdheid eigen projecten

De beslissingsbevoegdheid over de besteding van de budgetten voor de specifiek benoemde projecten ligt bij de Gedeputeerde Cultuur.

Begroting

Bovengenoemde wijzigingen in de aanpak hebben gevolgen voor de inzet van de middelen. De bedragen in onderstaande begroting voor 2011 zijn voorlopig. Op basis van de voorlopige resultaten uit 2010 zal de begroting voor 2011, indien nodig, worden bijgesteld.

Begroting

	Verwachte realisatie 2009	Begroot 2010 nieuw	Begroot 2011 voorlopig
<i>Programmalijn 1: Sesam open U!</i>	€ 264.751	€ 250.000	€ 128.000
Projecten via subsidieregeling	€ 264.751	€ 100.000	€ 78.000
Digitaliserings- en ontsluitingsprojecten	€ 0	€ 150.000	€ 50.000
<i>Programmalijn 2: Kom in de Utrechtse Schatkamer</i>	€ 809.280	€ 600.000	€ 650.000
Projecten via subsidieregeling	€ 709.280	€ 400.000	€ 350.000
Belevingsgerichte projecten	€ 100.000	€ 200.000	€ 300.000
<i>Programmalijn 3: Het Schatkameratelier</i>	€ 63.250	€ 118.701	€ 107.701
Ateliermeester LEU	€ 63.250	€ 118.701	€ 107.701
<i>Regie en rapportage</i>	€ 133.668	€ 186.000	€ 170.188
Communicatie	€ 22.000	€ 20.000	€ 10.000
Adviescommissie	€ 2.771	€ 3.000	€ 2.000
Personeelskosten	€ 85.897	€ 130.000	€ 130.000
Inhuur SEI	€ 23.000	€ 23.000	€ 23.000
Onvoorzien	€ 0	€ 10.000	€ 5.188
Totaal	€ 1.270.949	€ 1.154.701	€ 1.055.889

Belangrijkste wijzigingen

Programmalijn 1: Voor de 'Digitaliserings- en ontsluitingsprojecten' is budget gecreëerd door het budget voor de subsidieregeling te verminderen. Vanwege de opstartkosten voor deze projecten is in 2010 meer begroot dan 2011.

Programmaliijn 2: De kosten voor de ‘Eigen Schatkamer projecten’ zijn op het budget van de regeling in mindering gebracht.

Programmaliijn 3: Een opdracht is verleend aan het LEU voor 2009 en 2010. De kosten voor 2011 zijn al bekend, maar nog niet verleend.

Regie en rapportage: Hiervoor is voorheen te weinig begroot. In de nieuwe begroting is op basis van de realisatie van 2009 realistischer begroot. De personeelskosten zijn in 2010 hoger begroot vanwege een uitbreiding van uren in het programmateam. Dit is noodzakelijk om de ‘Eigen Schatkamer projecten’ aan te kunnen sturen. Met SEI zijn inhuurkosten vastgesteld in verband met het afhandelen van de subsidieaanvragen.